

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตร เรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1) : การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2) : การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1): การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสารแบ่งเป็น 5 ส่วน

1. ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและเต็มศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

2. ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน

3. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการ ในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี โดยได้จากนักเรียน 16 คน

4. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้จาก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 2 คน นายกเทศบาลตำบลหนองปรือ จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษาจำนวน 1 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน จำนวน 17 คน

5. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการ ความจำเป็น หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน กำนันตำบลหนองปลาไหล จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 ตำบลหนองปลาไหล จำนวน 1 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน จำนวน 12 คน

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

1. ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 7 ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 27 วรรคหนึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและมาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในการวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีวัฒนธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่า การเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ปลูกฝังจิตสำนึก มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมตลอดจนอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ มุ่งเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพให้เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ผลการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเผชิญสถานการณ์ การได้สัมผัสสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์ และธรรมชาติ ได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ทุกคนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพให้ความสำคัญกับตนเอง กับสังคม การจัดการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาให้เหมาะสม การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหา มีความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนทำได้ ทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ สอดคล้องกับบริบทและเต็มศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

3. ผลการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน (standard based unit plan) เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ เครื่องมือ และวิธีการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม การจัดการอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการใช้วัสดุท้องถิ่น เข้าใจขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้้ง ทำงานตามขั้นตอน ปฏิบัติการเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประดิษฐ์ดอกไม้้งได้ถูกต้องโดยการปฏิบัติจริง

ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาและในการพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่มีการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4

ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวแล้วข้างต้นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี โดยได้จากนักเรียน จำนวน 16 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักเรียน ในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนซึ่งตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ($N = 16$)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	6	37.50
- หญิง	10	62.50
2. อายุ		
- 11 ปี	2	12.50
- 12 ปี	13	81.25
- 13 ปี	1	6.25

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.50 มีอายุ 12 ปีคิดเป็นร้อยละ 81.25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ดังตาราง 8

ตาราง 8 ความถี่และร้อยละของความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ทราบเกี่ยวกับประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี มีประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง		
- ทราบ	15	93.80
- ไม่ทราบ	1	6.20
2. เคยเห็นประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในอำเภอหนองปรือ จังหวัด กาญจนบุรี		
- เคย	12	75.00
- ไม่เคย	4	25.00
3. เคยเข้าร่วมเข้าร่วมประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในอำเภอหนอง ปรือ จังหวัดกาญจนบุรี		
- เคย	10	62.50
- ไม่เคย	6	37.50
4. เคยประดิษฐ์ดอกผึ้ง		
- ไม่เคย	16	100.00
5. ความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ในโรงเรียน		
- ต้องการมาก	10	62.50
- ต้องการน้อย	6	37.50
6. การเรียนการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน		
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	13	81.25
- เห็นด้วย	3	18.75
7. เมื่อมีการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน ใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้เรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง		
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12	75.00
- เห็นด้วย	4	25.00
8. วิธีการใดเหมาะสมที่สุดสำหรับการเรียนการสอนเรื่อง ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- การฝึกปฏิบัติจริง	12	75.00
- การบรรยาย	3	18.80

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
- การสาธิต	9	56.30
- ประชุมอบรม	6	37.50
9. ความต้องการเรื่องเนื้อหา เกี่ยวกับประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- จังหวัดกาญจนบุรี	5	31.30
- ประวัติความเป็นมาของชุมชนหนองปรือ	11	68.80
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน หนองปรือ	7	43.80
- ความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนหนองปรือ	12	75.00
- ประวัติความเป็นมาของประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	9	56.30
- ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประดิษฐ์ดอกผึ้ง	11	68.80
- ขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกผึ้ง	12	75.00
- ผลงานการประดิษฐ์ดอกผึ้ง	9	56.30
- การอนุรักษ์และสืบสานประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	14	87.50
10. ความต้องการเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลจากการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- การทดสอบ	12	75.00
- การตรวจผลงาน	9	56.30
- การฝึกปฏิบัติจริง	8	50.00

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่าในอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี มีประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ร้อยละ 93.80 เคยเห็นประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ร้อยละ 75.00 เคยเข้าร่วมประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ร้อยละ 62.50 นักเรียนทุกคนไม่เคยประดิษฐ์ดอกผึ้ง ร้อยละ 100 นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน ร้อยละ 62.50 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน ร้อยละ 81.25 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำภูมิปัญญา มาสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ร้อยละ 75.00 ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยการฝึกปฏิบัติจริง

ร้อยละ 75.00 ความต้องการในการเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือ ต้องการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ร้อยละ 87.50 ความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนหนองปรือ ขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้ ร้อยละ 75.00 ประวัติความเป็นมาของชุมชนหนองปรือ และ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ ร้อยละ 68.80 ส่วนความต้องการให้มีการวัดผลและประเมินผล ดังนี้ ต้องการให้วัดและประเมินผลโดยวิธีการทดสอบ ร้อยละ 75.00 การตรวจผลงาน ร้อยละ 56.30

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนา

หลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 นายกเทศบาลตำบลหนองปรือ นักวิชาการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 17 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 2 คน นายกเทศบาลตำบลหนองปรือ จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน เพศชาย จำนวน 7 คน อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 4 คน อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 7 คน อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 5 คน อายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน อาชีพ ราชการ 7 คน นักการเมืองท้องถิ่น 2 คน รับจ้าง 5 คน ทำไร่ ทำนา 3 คน ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ปริญญาโท จำนวน 5 คน ปริญญาตรี จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 คน

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 17 คน ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ

70.60 และทุกคนเห็นความจำเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสำหรับ การศึกษาในปัจจุบัน โดยพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นหลักสูตร ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เพื่อใช้ในสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 100.00 ผู้ให้ สัมภาษณ์ทุกคนคิดว่า การพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเหมาะสมกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 100.00 และยังเหมาะสมกับทุกระดับชั้น และเห็นด้วยกับผู้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยเรียนสัปดาห์เนื้อหาในหลักสูตรดังนี้ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (จังหวัดกาญจนบุรี ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม) การประดิษฐ์ดอกไม้ (การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้จากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และการประดิษฐ์ดอกไม้) การวัดและประเมินผล ร้อยละ 100.00

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 17 คน เป็นว่าควรจัดในลักษณะให้นักเรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดย ให้นักเรียนสังเกตการณ์สาธิต และลงมือปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกไม้จริง ร้อยละ 100.00 ส่วน ใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการวัดและประเมินผลโดยวิธีการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการ ประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ ร้อยละ 100.00 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่าการจัดการ เรียนการสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีปัญหา อุปสรรคอย่างแน่นอนร้อยละ 80.00 และแนวทางที่ควรนำมาใช้ในการแก้ไข คือให้นักเรียนได้ เรียนภาคทฤษฎีก่อน แล้วนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในภาคปฏิบัติ และนักเรียนควรได้รับคำแนะนำ ขณะปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน ร้อยละ 100.00

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ให้มีความต่อเนื่องตลอดไป ร้อยละ 100.00 เพื่อให้นักเรียนได้ร่วม อนุรักษ์และสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของชาวอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ให้ สืบต่อไปยังชนรุ่นหลัง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการความ จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน การ สอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อแนะนำอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่ง ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและ วัฒนธรรม จำนวน 3 คน กำนันตำบลหนองปลาไหล จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 ตำบล หนองปลาไหล จำนวน 1 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. การร่วมสนทนาแสดงความต้องการ ความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนและเป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรควรอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ผู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ร่วมเป็นผู้อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริงทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมา ของจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอหนองปรือ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ การประดิษฐ์ดอกไม้ โดยการถ่ายทอดความรู้จากผู้รู้หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น

3. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรโดยภาพรวม พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแกนหลัก ประกอบด้วย หลักการและจุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระเวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

4. ด้านหลักการและแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ประเพณีแห่งปราสาทผึ้งลักษณะของหลักสูตร โดยภาพรวมพบว่าของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ลักษณะของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ควรอยู่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เห็นด้วยกับวิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม กำนันตำบลหนองปลาไหล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 ตำบลหนองปลาไหล ภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เห็นด้วยกับการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เห็นด้วยกับการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากนักการศึกษาหลาย ๆ คน ในด้านการ กำหนดหลักการและจุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระเวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

5. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดกิจกรรมในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนร่วมกับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร) โดยใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น ของจริง โบราณ โบราณวัตถุ เห็นด้วยกับวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องของการประดิษฐ์ดอกไม้ โดยการให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนด้วยวิธีการสาธิต โดย

นักเรียนศึกษาใบงาน ใบความรู้ แล้วปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และลงมือปฏิบัติจริงในการเรียนรู้เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ จนวนกระทั่งเกิดเป็นผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ คือ ดอกไม้ รวมทั้งต้องมีการ วัดและประเมินผลจากการเรียนการสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้งตามหลักสูตร

6. ด้านปัญหาและอุปสรรค โดยภาพรวมพบว่าทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมี ปัญหาและอุปสรรคบ้างในบางครั้ง เพราะการเรียนเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้มีความเกี่ยวข้องกับ ของมีคม และความร้อน ความจัดโดยใช้ความระมัดระวัง ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน บางครั้งทางโรงเรียนมีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในช่วงการจัดการเรียนการสอน ทำให้ ขาดความต่อเนื่องของเนื้อหา ทำให้ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนได้ตรง ตามเวลาทุกครั้ง และเห็นด้วยเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเวลาเรียนที่เรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เพราะ การประดิษฐ์ดอกไม้บางขั้นตอนน่าจะใช้เวลามากกว่า 2 ชั่วโมง ควรเพิ่มเวลาเรียนในขั้นตอน ของการประดิษฐ์ดอกไม้ให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง และเห็นด้วยกับวิธีการแก้ไขปัญหาการเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ไม่ต่อเนื่อง โดยวิธีการสับเปลี่ยนเวลาเรียนช่วงการเรียนการสอนประดิษฐ์ ดอกไม้ให้ติดกับชั่วโมงซ่อมเสริม เพื่อให้การเรียนเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้เรียนติดต่อกัน

เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพเมื่อจัดการเรียน การสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้งอย่างต่อเนื่องตลอดไป จัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกคน ปฏิบัติกิจกรรมซ้ำ ๆ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน ต้องให้มีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ทุกคนเห็นด้วยกับหลักการ แนวคิดในการ พัฒนาหลักสูตร และเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง รวมทั้งเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนประเพณีแห่ง ปราสาทผึ้ง การพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการ ปฏิบัติกิจกรรมจริงทั้งเป็นกลุ่ม และรายบุคคล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความ ต้องการในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่น กับ ครูผู้สอน มีเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน เน้นทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป และมีการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1): การพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 คือ ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่ม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาเป็นหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง 3 ขั้นตอน คือ การจัดทำหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร (ฉบับร่าง) ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฉบับร่างซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 หลักการ ผู้วิจัยข้อมูลพื้นฐานมาพิจารณาถึงความต้องการ ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง และกำหนดหลักการของหลักสูตรดังนี้

1.1.1 เป็นการจัดการศึกษาพัฒนาให้เหมาะสมตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา

1.1.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น

1.1.3 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาด้าน ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.1.4 เป็นหลักสูตรจากการที่มีท้องถิ่นมีส่วนร่วม จึงสามารถยืดหยุ่นได้ทั้ง สาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้

1.1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาควบคู่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนตามกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.2 จุดหมาย ผู้วิจัยศึกษาความต้องการ ความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ตามการจัดสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำมากำหนดจุดหมายของหลักสูตร ดังนี้

1.2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอหนองปรือ

1.2.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

1.2.3 ปฏิบัติการเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ได้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกไม้ได้ถูกต้องตามขั้นตอน กระทั่งเกิดผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้

1.2.4 มีความพึงพอใจที่ติดต่อการเรียนรู้ เรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เห็นความสำคัญของผู้เรียนดี งามของท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ประเพณีในท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 โครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ในสัดส่วน ร้อยละ 30.00, 70.00 โดยนำสภาพความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ให้เกิดกับนักเรียนขณะเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติในอนาคต โดยนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง แล้วนำมาจัดเป็นโครงสร้างของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ดังตาราง 9

ตาราง 9 โครงสร้างหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

ระดับชั้น	หลักสูตรเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	
	จำนวนชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงทั้งหมด
ประถมศึกษาปีที่ 6	2	12

1.4 คุณภาพผู้เรียนผู้วิจัยมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย และเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1.4.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

1.4.2 มีทักษะในการประดิษฐ์ดอกไม้ การแสดงหาความรู้ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์

1.4.3 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

1.4.4 มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

1.5 เนื้อหาสาระ ผู้วิจัยจัดเนื้อหาของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และ

ข้าราชการพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด 3 อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและข้าราชการประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 4 อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดที่ 1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

ตัวชี้วัดที่ 2 นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดที่ 1 อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป

ตัวชี้วัดที่ 2 อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์

ตัวชี้วัดที่ 3 ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์

ตัวชี้วัดที่ 4 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ที่นำภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

เนื้อหาประกอบด้วย

1. วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1.1 จังหวัดกาญจนบุรี

1.2 ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ

1.3 ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม

2. การประดิษฐ์ดอกไม้

2.1 การเลือก ไม้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ

2.2 การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 การประดิษฐ์ดอกไม้ให้เป็นดอกไม้เกิดเป็นผลงาน คือ ดอกไม้

3. การวัดและประเมินผล

1.6 เวลาเรียน ผู้วิจัยศึกษาการจัดเวลาเรียนของการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แล้วนำมาจัดเป็นเวลาเรียนของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี จัดเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยจัดเวลาในลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 การจัดเวลาเรียนในลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ เรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง จำนวน 12 ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. จังหวัดกาญจนบุรี	2	-
	2. ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ	2	-
	3. ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม	2	-
2. การประดิษฐ์ดอกไม้	1. การเลือก ไม้ เกือบ บำรุงรักษาเครื่องมือ	-	1
	2. การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	2
	3. การประดิษฐ์ดอกไม้การประดิษฐ์ดอกไม้ให้เป็นดอกไม้	-	3
รวม		6	6
รวมทั้งสิ้น		12	

จากตาราง 10 พบว่า หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ประกอบด้วยการเรียนรู้ 2 หน่วย รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง แบ่งเป็น หน่วยที่ 1 จัดเวลาเรียน 6 ชั่วโมง (ทฤษฎี) หน่วยที่ 2 จัดเวลาเรียน 6 ชั่วโมง (ปฏิบัติ)

1.7 สื่อการเรียนรู้ การจัดทำสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดทำให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.7.1 ใบความรู้

1.7.2 ใบงาน

1.7.3 เอกสารประกอบการเรียน

1.7.4 ตัวอย่างของจริงดอกไม้

1.7.5 รูปภาพ

1.7.6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.7.7 เครื่องมือที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ เช่น กระดาษ เต่า มีด แผ่นโฟม

ถึงน้ำ ชันน้ำ

1.7.8 วัสดุจากธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น มะละกอ ชีผึ้ง ไม้กัลลัด ขมิ้น

1.7.9 คอมพิวเตอร์

1.7.10 แหล่งเรียนรู้

1.8 แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการแบ่งเนื้อหาสาระของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้จัดทำให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระ เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้การวัดและประเมินผลของหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ซึ่งมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 12 ชั่วโมง ดังนี้

1.8.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จังหวัดกาญจนบุรีประวัติ

1.8.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้าน

หนองปรือ

1.8.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม

1.8.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ

1.8.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การประดิษฐ์ส่วนประกอบเกสรดอกไม้จาก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.8.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประดิษฐ์ดอกไม้

1.9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาการวัดผลและประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และนำมาจัดเป็นการวัดและประเมินผลหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

1.9.1 การวัดและประเมินผล วัดผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ ผลงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ ตลอดจนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยประเมินผลตามสภาพจริง

1.9.2 วิธีการวัดและประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการประเมินผลงาน และแบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียน

1.9.3 เกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมิน

ร้อยละ 80.00

2. การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2 คน ด้านเนื้อหาจำนวน 2 คน และด้านการวัดผลประเมินผล 1 คน โดยผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จำนวน 16 คน ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
1. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรกับกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. ความสอดคล้องของการประเมินผลในหลักสูตรกับการประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. ความสอดคล้องของเนื้อหาที่ระยะเวลาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. ความสอดคล้องของเป้าหมายของหลักสูตรกับจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องในการประเมินหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่าทุก ประเด็นของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2): การทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัย ได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่ม ตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม โดยได้ทดลองกับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ ชั้นประถมศึกษา ชั้นปีที่ 6 อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ที่ กำหนดไว้ ซึ่งสรุปผลการทดลองใช้หลักสูตร ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กำหนดอยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 6 ชั่วโมง สรุปได้ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาลักษณะภูมิประเทศ ประวัติความเป็นมา ของจังหวัดกาญจนบุรี เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดกาญจนบุรี ตั้งแต่สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง การจัดกิจกรรมจะให้ศึกษาจากใบความรู้ โดยการ ทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันค้นหาความรู้เพิ่มเติมจาก Internet นักเรียนสามารถเรียนรู้เป็นอย่างดีและแสดงความคิดเห็นตามกิจกรรมที่กำหนดได้เป็นอย่างดี แต่ในการออกมานำเสนอ ด้วยวิธีการเขียนยังบกพร่องเรื่องการเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ และ การใช้ภาษา เวลาเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 2 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประวัติและความ เป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอหนองปรือ ลักษณะภูมิ ประเทศของตำบลหนองปรือ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการ เรียนเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาใบความรู้ และตอบคำถามในใบงาน และให้นักเรียนค้นหาความรู้ เพิ่มเติมจาก Internet วิธีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ และปฏิบัติ กิจกรรมตามใบงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่มผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนสนใจดีมีความกระตือรือร้น อยากรู้ประวัติความเป็นมาของอำเภอหนองปรือ เวลา เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 2 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ความสำคัญ ประเภทของขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ท้องถิ่น แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมกันศึกษาจากใบความรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ และปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน เวลาเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด

หน่วยที่ 2 การประดิษฐ์ดอกไม้ กำหนดอยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จำนวน 6 ชั่วโมง สรุปได้ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 จำนวน 1 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้เก็บบำรุงรักษาเครื่องมือ ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำเครื่องมือชนิดต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู ให้บอกชื่อ การใช้ การเก็บรักษา ครูสาธิตให้นักเรียนดูแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่มๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันโดยร่วมมือกัน ปฏิบัติการใช้เครื่องมือ การเก็บเครื่องมือที่ใช้แล้วให้เรียบร้อย ผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ และเตรียมปฏิบัติงานโดยทดลองใช้เครื่องมือ แล้วตัวแทนแต่ละกลุ่มพูดสรุปวิธีใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือ เวลาเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด เวลาเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้วิจัย และนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการ และขั้นตอนการประดิษฐ์เกสรดอกไม้ จากใบความรู้ และ ใบงาน ร่วมกันศึกษาวิธีการ และขั้นตอนการประดิษฐ์เกสรดอกไม้จากใบงาน รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่มๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ร่วมมือกันประดิษฐ์เกสรดอกไม้ จากวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนศึกษาวิธีการประดิษฐ์เกสรดอกไม้จากใบความรู้และ เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นลงมือประดิษฐ์เกสรดอกไม้ตามที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เวลาเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้ วิธีการและขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประดิษฐ์ดอกไม้ทำให้เกิดผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ คือ ดอกไม้ โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการประดิษฐ์ดอกไม้จากใบความรู้ และใบงาน แบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เรียนรู้วิธีการและขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการทดลองใช้พบว่า นักเรียนทุกคนศึกษาวิธีการประดิษฐ์ดอกไม้จากใบความรู้และลงมือปฏิบัติตามใบงานร่วมกัน และทุกคนตื่นเต้น กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ขณะที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น กำลังสาธิตวิธีการสร้างพิมพ์จากมะละกอ และขั้นตอนทำดอกไม้ อย่างเห็นได้ชัด และเมื่อนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ในเรื่องการสร้างพิมพ์จากมะละกอนั้น ไม่พบปัญหาทุกคนสามารถปฏิบัติได้ดี แต่ในการทำดอกไม้ของนักเรียนแต่ละคนส่วนใหญ่ ดอกไม้ดอกแรกของแต่ละคนจะมีข้อบกพร่องคล้าย ๆ กัน คือกลีบดอกขาด ไม่เป็นรูปทรงที่สวยงาม เนื่องจากนักเรียนจุ่มพิมพ์มะละกอกับน้ำขี้ผึ้งไม่ถูกต้อง และดึงกลีบดอกโดยใช้กำลังแรงมากเกินไป

กลีบดอกจึงออกมาไม่เป็นรูปทรง จึงต้องแก้ไขชิ้นงานโดยการ นำกลีบดอกฝั่งใส่ลงไปในพื้นที่ ต้มขี้ผึ้งใหม่อีกครั้ง และทำการปฏิบัติซ้ำอีกรอบ และเมื่อนักเรียนเรียนรู้ครบทุกขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนแต่ละคน ประดิษฐ์ดอกไม้ส่งให้ผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่นคนละ 1 ดอก แต่เนื่องจากการประดิษฐ์ดอกไม้ต้องใช้ความประณีต จึงต้องใช้เวลามาก เวลาที่ผู้วิจัย กำหนดไว้ 3 ชั่วโมงในแผนที่ 6 จึงไม่พอสำหรับการเรียนรู้ควรเพิ่มเวลา จาก 3 ชั่วโมง เป็น 5 ชั่วโมง

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบ ประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร ขณะทดลองใช้หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัด กาญจนบุรี ดังรายละเอียดอยู่ในขั้นตอนที่ 4 ที่จะได้ดำเนินการวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2): การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผล การใช้หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อประเมินผลหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ดังนี้

1.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลก่อนและหลังใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาความรู้ พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โยนำผลของการประเมินผลการใช้หลักสูตรซึ่งใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์นำเสนอโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร (pre – test) และหลังใช้หลักสูตร (post – test) ตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนกับหลังใช้หลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนใช้หลักสูตร	16	14.31	3.34	5.83	0.00 [*]
หลังใช้หลักสูตร	16	19.19	2.43		

^{*} p ≤ .05

จากตาราง 12 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จังหวัดกาญจนบุรี ที่เรียนตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน คือ การประเมินผลระหว่างใช้ หลักสูตร

การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร นอกจากการประเมินผลงานการประดิษฐ์ ดอกไม้แล้ว ยังประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละแผนการจัดการ เรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผลด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของ นักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.2.1 ผลการประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ ประเมินผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งเรียนตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาท ผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างการทดลองใช้หลักสูตร โดยประเมินผลงานตามสภาพจริง ใช้แบบประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่าน การประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

ร้อยละ	90.00 – 100.00	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
ร้อยละ	80.00 – 89.00	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
ร้อยละ	50.00 – 79.00	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินผลตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 13

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความผลงานการประดิษฐ์ ดอกไม้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นตอนที่ 1 วิธีการประดิษฐ์เกสรดอกไม้			
การประดิษฐ์ดอกไม้ ขั้นตอนที่ 1 คือ การประดิษฐ์ เกสรดอกไม้	18.13	0.72	ดี
ขั้นตอนที่ 2 การประดิษฐ์ดอกไม้			
การประดิษฐ์ดอกไม้ ขั้นตอนที่ 2 คือ การทำกลีบ ดอกไม้	17.81	0.83	พอใช้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นตอนที่ 3 ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติการ			
ประดิษฐ์ดอกไม้			
การประดิษฐ์ดอกไม้ ขั้นตอนที่ 3 คือ การประกอบดอกไม้ให้เป็นดอกไม้ ผลงาน ได้แก่ ดอกไม้	18.06	0.77	ดี
รวมเฉลี่ย	18.00	0.77	ดี

จากตาราง 13 พบว่า ผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน โดยภาพรวมผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 18.00$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้ขั้นตอนที่ 1 คือ การประดิษฐ์เกสรดอกไม้ข้อมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้ ขั้นตอนที่ 2 คือ การทำกลีบดอกไม้

1.2.2 ผลการประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติ ในการปฏิบัติกิจกรรมผู้วิจัยได้ประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนซึ่งเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรประเมินแก้ปริสาทสี่ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

ร้อยละ 90.00 – 100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 80.00 – 89.00 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

ร้อยละ 50.00 – 79.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินผลด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการประเมินด้านความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.29$, S.D. = 0.42)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการจัดการเรียนรู้เรียนรู้เกี่ยวกับ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการประเมินความรู้ และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้ ($\bar{X} = 7.94$, S.D.= 0.68)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประวัติและความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ ผลการประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.00$, S.D.= 0.82)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ผลการประเมินความรู้ และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.75$, S.D.= 0.45)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ เก็บบำรุงรักษาเครื่องมือ ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ ผลการประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.38$, S.D.= 0.72)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.31$, S.D.= 0.70)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้ ผลการประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.38$, S.D.= 0.72)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลการประเมินด้านความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.29$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายกิจกรรมการเรียนรู้การประเมิน พบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนรู้ในเรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือความรู้เรื่องจังหวัดกาญจนบุรี

1.2.3 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการให้นักเรียนประเมินตนเองขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการประเมินตนเองของผู้เรียน ซึ่งเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี และให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 50.00 ดังนี้

ร้อยละ 90.00 – 100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดีเยี่ยม

ร้อยละ 80.00 – 89.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 50.00 – 79.00 หมายถึง ระดับคุณภาพผ่าน

ต่ำกว่าร้อยละ 50.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินผลตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประเมินผลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 8.27$, S.D = 0.33)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.25$, S.D.= 0.68)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประวัติและความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้มีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.13$, S.D.= 0.72)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.25$, S.D.= 0.77)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ การเลือกใช้ เก็บ บำรุงรักษา เครื่องมือ ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.31$, S.D.= 0.79)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.13$, S.D.= 0.81)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.56$, S.D.= 0.63)

ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยให้นักเรียนประเมินตนเองจากแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดี ($\bar{X} = 8.27$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณารายข้อการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และ 5

1.3 ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อประเมินผลหลังใช้หลักสูตร ผู้วิจัยนำแบบการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน ที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย โดยประเมินจากการตอบแบบการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรตามความคิดเห็น ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) 4 (เห็นด้วย) 3 (ไม่แน่ใจ) 4 (ไม่เห็นด้วย) 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และปรับเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยกำหนดการให้คะแนนตามเกณฑ์การวัดความพึงพอใจ ของลิเคอร์ท (Likert's scale) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับ ของการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, ม.ป.ป., หน้า 100) ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและภาพรวมทั้งฉบับ ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

แสดงผลภาพรวมของการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ตามลำดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 14

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การเรียนในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเป็นเรื่องไม่น่าเบื่อหน่าย	4.31	0.79	มาก
2. การเรียนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ควรจัดให้เรียน	4.75	0.45	มากที่สุด
3. การเรียนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งไม่ทำให้เสียเวลาเรียนวิชาอื่น	4.25	0.93	มาก
4. เมื่อถึงชั่วโมงเรียนประเพณีแห่งปราสาทผึ้งข้าพเจ้าอยากจะออกจากห้องเรียน	4.19	1.05	มาก
5. เนื้อหาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเป็นเรื่องน่าสนใจ	4.31	0.70	มาก
6. รู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียนในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	4.44	1.03	มาก
7. รู้สึกว่าการเรียนหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งทำให้ภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.81	0.40	มากที่สุด
8. ชอบเนื้อหาที่เรียนในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เพราะทำให้มีความรู้ในเรื่องประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น	4.69	0.48	มากที่สุด
9. ดีใจมากที่สุดที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	4.56	0.51	มากที่สุด
10. เนื้อหาในหลักสูตรประเพณีมีความเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้อยากเรียนรู้	4.50	0.52	มาก
11. ความรักและความสามัคคีในหมู่คณะเกิดจากการเรียนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเป็นกลุ่ม	3.69	0.87	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
12. รู้สึกเสียใจถ้าถึงชั่วโมงเรียนแล้วไม่ได้เรียนตามหลักสูตร ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	3.75	1.34	มาก
13. สื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรประเพณีแห่ง ปราสาทผึ้งมีความเหมาะสม	4.50	0.73	มาก
14. ชอบจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่ม	4.00	0.89	มาก
15. การเรียนตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งตามครูผู้สอน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องดีงาม	4.75	0.58	มากที่สุด
16. รู้สึกดีใจ และชื่นชมผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้	4.63	1.02	มากที่สุด
17. สนุกกับการลงมือปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกไม้ด้วยตนเอง	4.44	0.89	มาก
18. การเรียนประเพณีแห่งปราสาทผึ้งช่วยอนุรักษ์ประเพณี ท้องถิ่น	4.31	0.79	มาก
19. การเรียนรู้เรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งทำให้เกิดความ ภาคภูมิใจในประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.44	0.73	มาก
20. ชอบเรียนประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง	4.25	1.13	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	0.45	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ที่มีระดับคะแนนสูงสุด คือ นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งทำให้ภูมิใจในประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.40) และมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งที่มีระดับคะแนนต่ำสุด เกี่ยวกับความรักและความสามัคคีในหมู่คณะเกิดจากการเรียนเรื่องประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.87)

2. ผลการปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้ว พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข เรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้ ถึงแม้ว่าในช่วงการพัฒนาหลักสูตรจะได้รับการตรวจสอบความสอดคล้อง และความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริง พบว่า ระยะเวลาที่กำหนดในช่วงกิจกรรมการปฏิบัติในการประดิษฐ์ดอกไม้ น้อยเกินไป ผู้วิจัยต้องใช้เวลาอื่นซึ่งไม่ใช่ในเวลาเรียนปฏิบัติกิจกรรมการประดิษฐ์ดอกไม้ ได้แก่ เวลาพักหลังรับประทานอาหารกลางวันใช้ชั่วโมง ซ่อมเสริม

และเวลาหลังเลิกเรียนในวันศุกร์ รวมทั้งให้ภูมิปัญญาช่วยในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อให้การทดลองใช้หลักสูตรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ดังนี้เพื่อความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้จริง ผู้วิจัยจึงปรับชั่วโมงการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ จาก 3 ชั่วโมง เป็น 5 ชั่วโมง การปรับปรุงแก้ไขการจัดเวลาเรียนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร ดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบเวลาเรียนของหน่วยการเรียนรู้เรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง ก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตร

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (เดิม)		เวลา (หลังปรับปรุง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. จังหวัดกาญจนบุรี	2	-	2	-
	2. ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ	2	-	2	-
	3. ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม	2	-	2	-
2. การประดิษฐ์ดอกไม้	1. การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ	-	1	-	1
	2. การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสรดอกไม้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	2	-	2
	3. การประดิษฐ์ดอกไม้ การประดิษฐ์ดอกไม้ ให้เป็นดอกไม้	-	3	-	5
	รวม	6	6	6	8
	รวมทั้งสิ้น	12		14	

จากตาราง 15 พบว่า หลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วย รวม 14 ชั่วโมง แบ่งเป็นหน่วยที่ 1 จัดเวลาเรียน 6 ชั่วโมง(ทฤษฎี) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 มี 8 ชั่วโมง (ปฏิบัติ)